

MOKYMO SI VISĄ GYVENIMĄ ĮGYVENDINIMO VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOJE GAIRĖS

I. SKYRIUS

ĮVADAS

Lietuvos švietimo politika formuojama pagal ilgalaikę švietimo strategiją, kuri, atkūrus Lietuvos Respublikos nepriklausomybę, buvo nustatyta 1992 m. priimtoje Lietuvos švietimo koncepcijoje. Dabarties pagrindiniai švietimo principai ir nacionalinė politika nustatyti šalies Konstitucijoje, LR švietimo įstatyme, LR mokslo ir studijų įstatyme, Nacionaliniame pažangos plane 2021–2030 m. ir kituose teisės aktuose bei dokumentuose. Nacionalinio pažangos plano tikslo „Didinti švietimo įtrauktį ir veiksmingumą, siekiant atitikties asmens ir visuomenės poreikiams“ uždaviniams įgyvendinti suformuotoje 2021–2030 Švietimo plėtros programoje greta kitų uždavinių taip pat numatyta „įdiegti efektyvią ir veiksmingą suaugusiųjų mokymosi visą gyvenimą sistemą, siekiant asmens gebėjimų ir kvalifikacijos darnos su asmens, darbo rinkos ir aplinkos poreikiais“.

Pastaruoju laikmečiu pasaulis keičiasi greičiau nei spėjame prisitaikyti – žinių, įgūdžių ir sąvokų, kurios įgyjamos mokykloje ar aukštojoje mokykloje, nebeužtenka. Nuolat tobulėjančios technologijos, dirbtinis intelektas perima vis daugiau užduočių, pažangios inovacijos kaip ir klimato kaitos iššūkiai verčia verslą permąstyti savo veiklos modelius. Iš kitos pusės, kintant veiklos organizavimo ir vykdymo procesams, susiduriama su vis didėjančiu kvalifikuotų darbuotojų trūkumu, o tai stabdo inovacijų diegimą ir ekonomikos augimą. Mokymas ir švietimas suteikia žmogui galimybių prisitaikyti prie besikeičiančios aplinkos ir naujų technologijų. Šiuolaikinis gyvenimas teikia daugiau galimybių ir alternatyvų, bet kartu daugiau rizikos ir netikrumo. Tokiame socialiniame pasaulyje aukščiausios kokybės prekė yra naujausia informacija, žinios ir įgūdžiai. Todėl žmogui turi būti sudarytos sąlygos mokytis visa gyvenimą. Dėmesys turi būti telkiamas į mokymosi metu vykstantį keitimąsi žiniomis, vertybėmis, įgūdžiais ir perspektyvomis tokiu būdu, kad būtų užtikrinami pragyvenimo šaltiniai ir padedama piliečiams gyventi darnų gyvenimą.

Sparčios ekonominės ir socialinės Europos permainos stimuliuoja naujo požiūrio į mokymąsi atsiradimą, todėl mokymasis visą gyvenimą (toliau – MVG) tampa apimantis įvairius mokymo ir mokymosi tikslus. MVG samprata apima ypač platų mokymosi veiklų diapazoną, tačiau pagrindinis bruožas būtų besimokančiojo asmeninės, pilietinės, socialinės ir profesinės kompetencijos tobulinimas bet kuriame amžiaus tarpsnyje.

MVG strategijos centrinė institucija yra UNESCO mokymosi visą gyvenimą institutas, aktyviai bendradarbiaujantis su tarptautiniais partneriais, siekiant padėti valstybėms narėms diegti MVG nuostatas nacionalinėse švietimo sistemose. UNESCO yra pagrindinė institucija koordinuojanti 4-ojo Darnaus vystymosi tikslo, skirto švietimui, įgyvendinimą. Jam įgyvendinti yra skirta programa, pavadinta „Švietimas 2030“, patvirtinta 2015 m. UNESCO generalinėje konferencijoje. Naujoji švietimo po 2015 metų darbotvarkė tapo sudėtine 2015 m. JT „Darnaus vystymosi tikslų“ programos dalimi. Tai yra esminis koncepcinis pasikeitimas, siekiant ambicingos, integruotos ir universalios švietimo darbotvarkės, identifikuojančios švietimo viziją 2015–2030 metais, atsižvelgiant į besivystančių ir išsivysčiusių šalių poreikius ir raidos tendencijas (visuomenių senėjimas, poreikis MVG ir pan.), numatant inovatyvius finansavimo mechanizmus ir vystomojo bendradarbiavimo partnerystes.

Lietuvoje MVG užtikrinimo strategija buvo rengiama pagal ES PHARE programos reikalavimus, rengiantis stoti į Europos Sąjungą. Dokumente daugiausia dėmesio buvo skiriama pirminio profesinio rengimo ir tęstinio mokymo sektoriams. Buvo identifiкуotos politikos sritys, kurioms ES teikia prioritetus, ir MVG sritys, kuriose Lietuvoje yra daugiausia erdvės tobulėti. MVG strategija turi skatinti suaugusiųjų tobulėjimą visą gyvenimą, kuriant vieningą MVG informacinę sistemą ir sukuriant mokymosi galimybes.

Naujoji UNESCO programa „Švietimas 2030“ akcentuoja platesnius švietimo tikslus labiau subalansuojant bendrą švietimo misiją ir tai kokybiškai papildoma Europos Sąjungos kontekste ir strateginiuose dokumentuose akcentuojamus švietimo, kaip darančio įtaką konkurencingumui, įsidarbinamumui ir kitiems ūkio augimą skatinantiems veiksniams, tikslus. Kokybiškas ir visuotinai prieinamas švietimas – esminė bendros visuomenės gerovės prielaida. Siekiant naujos švietimo kokybės, pagrindinis dėmesys turi būti skiriamas naujų kompetencijų, naujo ekonominio, informacinio ir pilietinio raštingumo, įgūdžių ir nusiteikimo mokytis visą gyvenimą, nuolat atnaujinti įgytas kompetencijas ugdymui. Taip pat turi būti sudarytos galybės besimokančiajam pačiam dalyvauti švietimo turinio, metodų ir struktūros nuolatiniame atnaujinime. Šios nuostatos ir temos yra

integruotos ir LR švietimo įstatyme, LR mokslo ir studijų įstatyme bei LR neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatyme.

Naują požiūrį į suaugusiųjų švietimo sistemos pokyčius formavo tokie iššūkiai:

1. technologijų proveržis ir kvantinio saugumo užtikrinimas;
2. demografiniai pokyčiai ir darbo jėgos trūkumas;
3. tvarumo reikalavimai ir naujos technologijos.

Ateityje iššūkių tik daugės, o sparčiai besikeičianti aplinka jau dabar indikuoja, kad MVG tampa neišvengiama būtinybe. Siekiant naujos švietimo kokybės, pagrindinis dėmesys turi būti skiriamas naujų kompetencijų, naujo ekonominio, informacinio ir pilietinio raštingumo, įgūdžių ir nusiteikimo mokytis visą gyvenimą, nuolat atnaujinant įgytas kompetencijas.

Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi principai yra šie:

1. kontekstualumas – neformalusis suaugusiųjų švietimas ir tęstinis mokymasis yra glaudžiai susiję su krašto ūkinės, socialinės, mokslinės ir kultūrinės raidos kontekstu, kartu su juo atsinaujina ir atitinka nuolat kintančias visuomenės reikmes;

2. lygios galimybės – neformalusis suaugusiųjų švietimas ir tęstinis mokymasis yra socialiai teisingi, užtikrina asmenų lygias teises ir galimybes, nepaisant lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos; kiekvienam asmeniui jie laiduoja švietimo ir tęstinio mokymosi prieinamumą, sudaro sąlygas tobulinti turimas kompetencijas, kvalifikaciją ar įgyti naujų kompetencijų;

3. tęstinumas – neformalusis suaugusiųjų švietimas ir tęstinis mokymasis lanksčiai reaguoja į pokyčius ir perima gerąją patirtį, sudaro sąlygas mokytis visą gyvenimą;

4. veiksmingumas – neformaliuoju suaugusiųjų švietimu ir tęstiniu mokymusi siekiama kokybiškų rezultatų sumaniai ir taupiai naudojant turimus išteklius, taikant įvairias neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi organizavimo formas, nuolat analizuojant, vertinant ir planuojant veiklą, remiantis veiksminga vadyba – tinkamais ir laiku priimamais sprendimais.

2020–2028 metų Vilniaus dailės akademijos (toliau – VDA) strateginiame plane MVG priskirtas penktai prioritetinių veiklų grupei „Neformalus švietimas“, numatant plėtoti MVG sistemą, išplečiant kvalifikacijos kėlimo ir tobulinimo kursų apimtį, sukuriant neformaliu būdu įgytų kompetencijų formalus pripažinimo sistemą. Šių veiklų pažangą planuojama vertinti pagal pajamų iš veiklų bei įtraukties didėjimą. Taip pat strateginiame plane orientuojamasi į siekį „ugdyti kūrybingą, atsakingą ir verslią asmenybę, sudaryti sąlygas talentingai individualybei atsiskleisti“.

II. SKYRIUS

MOKYMOSI VISĄ GYVENIMĄ TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Pagrindinis MVG tikslas – numatyti ir apibrėžti MVG plėtros kryptis, akcentuojant profesinio mokymo ir suaugusiųjų tęstinio mokymo VDA sritis.

MVG paskirtis – užtikrinti asmenims galimybę įgyvendinti įgimtą teisę visą gyvenimą ugdyti savo asmenybę, galimybę įgyti žinių ir gebėjimų, skatinti ne tik gerinti profesinius įgūdžius, bet ir kurti prasmingą laisvalaikį, būti aktyviu demokratinės visuomenės nariu.

MVG uždaviniai:

1. plėtoti visapusę, vientisą MVG sistemą, atitinkančią valstybės ir VDA strateginius tikslus ir individo poreikius globalizacijos kontekste;
2. sudaryti sąlygas įvairių poreikių ir gebėjimų asmenims įgyti, tobulinti ir keisti kvalifikaciją ir kompetencijas, padedančias įsitvirtinti ir išsilaikyti darbo rinkoje;
3. užtikrinti kvalifikacijų atitiktį ūkio reikmėms ir jų integraciją į darbo rinką, jų profesinį ir teritorinį mobilumą;
4. sudaryti galimybę suaugusiems asmenims įgyti išsilavinimą, plėtoti bendrąsias kompetencijas ir didinti MVG paslaugų prieinamumą įvairioms visuomenės grupėms;
5. sudaryti sąlygas su suaugusiais asmenimis dirbančiam personalui tobulinti kvalifikaciją, užtikrinant aukštą besimokantiems suaugusiesiems teikiamų paslaugų kokybę;
6. geriau informuoti ir konsultuoti šalies gyventojus apie MVG galimybes, ugdyti jų karjeros valdymo kompetencijas, išplėsti informavimo formas, siekiant sustiprinti nuolatinio mokymosi motyvaciją ir gebėjimus, patobulinti nuolatinio mokymosi rezultatyvumo stebėsenos formas.

Šiose MVG įgyvendinimo gairėse (toliau – Gairės) vadovaujamosi prielaida, kad MVG turi daugiausia sąlyčio taškų su studijų prieinamumo didinimu ir papildomų edukacinių galimybių sudarymu tobulinti asmenines, pilietines ir socialines kompetencijas. Šių Gairių tikslas – nustačius konceptualius MVG bruožus ir jų sklaidą europinėje ir nacionalinėje MVG strategijose bei universitetų veikloje, numatyti tolesnes MVG veiklos plėtros galimybes VDA.

III. SKYRIUS

MOKYMOSI VISĄ GYVENIMĄ ESAMOS SITUACIJOS VDA APIBŪDINIMAS

MVG apima: suaugusiųjų formalųjį švietimą, neformalųjį suaugusiųjų švietimą ir mokymą bei savaiminį mokymąsi. VDA MVG įgyvendinimas vyksta trimis tarpusavyje susijusiomis kryptimis, kurios apibrėžia MVG pobūdį:

1. pirmoji kryptis, formalusis suaugusiųjų švietimas, apibrėžia švietimo sistemos organizuotus lygius, kuriuos baigus yra įgyjamas pripažintas išsilavinimo lygis. Veikla vyksta VDA ir yra tikslinga, organizuota, fiksuotos trukmės, pagal tvarkaraštį, taikant vertinimo sistemą, formalius priėmimo ir registracijos reikalavimus, apibrėžiant mokymo turinį, metodus ir mokymosi priemones. Besimokantieji gauna pripažintus diplomus ir kvalifikacijas;

2. antroji kryptis, neformalusis suaugusiųjų švietimas ir mokymas, apibūdinamas kaip neformaliu būdu organizuotas švietimas ir mokymas, kuris yra institucionalizuotas, bet jį baigus neįgyjamas išsilavinimas. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir mokymo paskirtis – sudaryti sąlygas asmeniui mokytis visą gyvenimą, tenkinti pažinimo poreikius, tobulinti įgytą kvalifikaciją, įgyti papildomų kvalifikacijų. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas atliekamas asmeniui siekiant įgyti aukštojo mokslo kvalifikaciją arba kompetencijų oficialaus patvirtinimo dokumentu (kitu nei aukštojo mokslo kvalifikaciją liudijantis diplomus), norint padidinti savo galimybes darbo rinkoje;

3. trečioji kryptis, savaiminis mokymasis, apibrėžia individualias mokymosi veiklas, kurios taip pat įvardijamos patirtiniu mokymusi. Savaiminis mokymasis apibūdinamas kaip natūralus, kiekvieną dieną vykstantis mokymasis, skatinamas asmeninio pažinimo poreikio, profesinių aplinkybių ar pan., kurio pagrindas yra asmeninių, socialinių, iš dalies profesinių poreikių tenkinimas.

VDA vertinamos įvairioje aplinkoje įgytos kompetencijos: dirbant, keliant kvalifikaciją, dalyvaujant įvairių organizacijų ir grupių veikloje, atliekant savanorišką veiklą, dirbant bendruomenei naudingą darbą, mokantis VDA ar kitose institucijose, vykdančiose formalųjį ir neformalųjį švietimą ar savarankiškai, mokantis laisvalaikio ir kt.

MVG – tai visa mokymosi bet kuriuo asmens amžiaus tarpsniu veikla, siekiant tobulinti profesines, pilietines, socialines ir asmenines kompetencijas.

Šiuo metu VDA numatytos ir vykdomos priemonės:

III.1. Profesiniam augimui:

III.1.1. formalusis suaugusiųjų švietimas realizuojamas įgyvendinant bakalauro ir vientisųjų studijų (3D meno objektai: stiklas, skulptūra, keramika; Animacija; Architektūra (vientisosios

studijos); Dailės ir interjero restauravimas; Dailėtyra ir kuratorystė; Dizainas; Fotografija ir medijos menas; Grafika; Grafinis dizainas; Interjero dizainas; Įvietintas menas (freska-mozaika, vitražas); Keramika; Mados dizainas; Metalas ir juvelyrinė; Scenografija (teatro, kino); Skulptūra; Taikomoji grafika; Tapyba; Tekstilė ir mada; Tekstilės menas ir dizainas), magistro studijų (Animacija; Architektūra; Dailės ir interjero restauravimas; Dailės istorija ir teorija; Dizainas; Erdvės dizainas; Fotografija; Fotografija ir medijos menas; Grafika; Grafinis dizainas; Iliustracija ir kontekstai; Įvietintas menas; Keramika; Mados dizainas; Scenografija; Skulptūra; Stiklo menas ir dizainas; Taikomasis menas; Tapyba; Tekstilės menas ir dizainas; Tekstilė ir mada; Tekstilės menas ir medijos; Vizualinis dizainas; Vizualiųjų komunikacijų dizainas) programos ir doktorantūros (Menotyros krypties; Architektūros krypties; Dailės krypties; Dizaino krypties) nuolatinės studijas bei Dailės/dizaino krypties iššestines meno doktorantūros studijas meno licenciatams. Į pedagogines studijas priimami meno studijų srities (dailės, dizaino, medijų meno, architektūros, menotyros, meno objektų restauravimo) bakalauro laipsnį turintys VDA absolventai, taip pat asmenys, įgiję universitetinį menų (architektūros) bakalauro laipsnį bei dailės ir dizaino krypties profesinį bakalauro laipsnį;

III.1.2. klausytojų priėmimas. VDA atveria plačias galimybes įgyti reikiamų žinių ir įgūdžių pasirenkant VDA dėstomus dalykus. Kasmet VDA sudaro galimybes 30–50 klausytojų studijuoti atskirus keramikos, tapybos, fotografijos, grafikos, dizaino, skulptūros, restauravimo, mados dizaino, tekstilės, dailėtyros ir kitų programų dalykus. Neformaliųjų studijų tvarka patvirtinta 2011 m. gruodžio 19 d. VDA Senato sprendimu Nr. S-9;

III.1.3. neformaliuoju būdu įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas. VDA 2014 m. gruodžio 17 d. Senato sprendimu Nr. S-5 patvirtintas neformaliuoju ir savaiminiu būdu įgytų mokymosi pasiekimų bei kompetencijų vertinimo ir pripažinimo tvarkos aprašas nustato VDA vykdomas asmenų įgytų pasiekimų bei kompetencijų pripažinimo procedūras;

III.1.4. mokymo ir edukacinė veikla su socialiniais partneriais ir VDA absolventais. VDA pasirašytos virš 380 sutarčių su socialiniais partneriais bei VDA absolventų pritraukimas projektų vykdyme leidžia laiku reflektuoti į darbo rinkos pokyčius, užtikrinti kvalifikacijų atitiktį ūkio reikmėms ir jų integraciją į darbo rinką;

III.1.5. skaitmeninės profesinės paskaitos ir turinys. VDA kasmet organizuoja ne mažiau nei 20 atviros prieigos Lietuvos ir užsienio dėstytojų, meno ar/ir mokslo srities specialistų paskaitų, seminarų, susitikimų. Atsižvelgiant į VDA bendruomenės poreikius atnaujinta vaizduojamųjų menų populiariųjų „Flipster“ duomenų bazės el. žurnalų prenumerata „EBSCOhost“ platformoje. Einamųjų

ir kelerių pastarųjų metų profesinė tematika apima architektūros, dizaino, keramikos, fotografijos, ir kitas temas. Nuotolinė prieiga suteikiama užsienio menininkų organizacijų, garsių leidyklų leidžiamiems virš 60 el. žurnalų;

III.1.6. praktiniai meno užsiėmimai. Dailės, dizaino ir architektūros kursai vaikams ir suaugusiems, vasaros stovyklos, dailės didaktikos kursai pedagogų kvalifikacijai tobulinti ir kt. vykdomi VDA padalinyje – Atvirojoje dailės, dizaino ir architektūros mokykloje. Šis padalinys nuo 2011 m. vykdo ir plėtoja neformalųjį meninį ugdymą, orientuotą į bendrųjų profesinių kompetencijų ugdymą, kvalifikacijos tobulinimą, savišvietą, meninio ugdymo pažinimą, visuomenės socialinio kultūrinio aktyvumo skatinimą;

III.1.7. tarptautiniai ryšiai. VDA dėstytojai ir darbuotojai turi galimybę pasinaudoti šiomis programomis: išvykti dėstyti vizitams (dėstyti, vesti kūrybines dirbtuves, dalyvauti peržiūrose, vertinimo komisijose ir pan.) arba pakviesti dėstytojus pagal „Erasmus+“ programą į VDA partneres aukštąsias mokyklas ir pagal „Nordplus“ programą į KUNO, CIRRUS ir NBAA tinklams priklausančias Šiaurės–Baltijos regiono aukštąsias mokyklas; išvykti mokymosi vizitams ir stažuotėms (dalyvauti mokymuose, konsultuotis studijų programų tobulinimo ir dėstyti klausimais, kt. kvalifikacijos kėlimo tikslais) pagal „Erasmus+“ programą; pakviesti dėstytojus iš užsienio šalių dėstyti vizitams pagal Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos užsieniečių dėstytojų rėmimo programą; pakviesti studentus iš užsienio dalyvauti VDA rengiamose kūrybinėse dirbtuvėse pagal „Nordplus“ programą arba pagal „BIP“ mišrią intensyvią programą;

III.1.8. meno rezidentūros veikla. VDA kūrybinei bendruomenei bei profesionaliems Lietuvos menininkams – dailininkams, dizaineriams, architektams, fotografams, kino bei teatro kūrėjams, muzikams, šokėjams, rašytojams, kuratoriams, meno kritikams ir tyrėjams, o taip pat ir šių meno sričių studijų programų vyresniųjų kursų studentams – siūlomos kūrybinės dirbtuvės VDA Nidos meno kolonijoje bei studijoje Paryžiuje.

III.2. Asmeniniam, socialiniam, pilietiniam augimui:

III.2.1. kalbų kursai. Naujų kalbų mokymasis ir/ar žinių gilinimas skatina kūrybinį mąstymą, suteikia platesnį pasaulio vaizdą. VDA Kalbų mokymo centras nuolat rengia užsienio kalbų kursus studentams ir darbuotojams: lietuvių kalbos kursai (specialybės kalba ir retorika), anglų kalbos kursai VDA darbuotojams (didaktinių kompetencijų ugdymas), lenkų ir italų kalbų kursai VDA bendruomenei. Bakalauro ir magistro studijų programų studentai gali rinktis tobulinti anglų, prancūzų ir vokiečių kalbų žinias. Mokymo metodai ir turinys orientuojami į dalyvių gebėjimus bei poreikius;

III.2.2 alumnų veikla. Siekiant palaikyti ir skatinti ryšius tarp buvusių VDA studentų, darbuotojų ar kitų organizacijos narių, organizuoti renginius, skatinti profesinį tobulėjimą ir kurti bendravimo bei bendradarbiavimo platformas bei tinklus, VDA absolventų susirinkime priimtas sprendimas steigti VDA alumnų klubą;

III.2.3. ekskursijos ir parodos. VDA bendruomenei, absolventams, meno kūrėjams suteikiama galimybė eksponuoti savo darbus daugiau kaip dešimtyje ekspozicinių erdvių ir galerijų. VDA bendruomenei bei visuomenei vykdomos pažintinės ekskursijos, supažindinant su kilnojamomis ir nekilnojamomis kultūros vertybėmis. Periodiškai vykdomose baigiamųjų darbų parodose visuomenei pristatomi studentų baigiamieji darbai. Kasmet eksponuojama daugiau nei 400 kūrybinių projektų;

III.2.4. bibliotekų ištekliai. VDA biblioteka užtikrina mokymuisi reikalingus nemokamus informacijos išteklius, mokymosi erdves suaugusiems kūrybinei veiklai vykdyti – Bendrystės erdves. Virtualioje bibliotekoje galima ieškoti ir užsisakyti saugomų spausdintų leidinių, prenumeruojamų ir elektroninių išteklių, darbuotojų meno ir mokslo darbų, saugomų rankraščių, kitų Lietuvos akademinų išteklių. Šiuo metu bibliotekos fonduose sukaupta virš 111 000 dokumentų. Šiais resursais gali naudotis tiek VDA studentai, darbuotojai, tiek ir kiti asmenys. VDA bendruomenės nariai gali susipažinti ir su prenumeruojamomis 32 mokslinėmis duomenų bazėmis, kuriose yra virš 395,3 tūkst. viso teksto el. knygų, žurnalų, kitų el. objektų;

III.2.5. skaitmeninis turinys. Lietuvos akademinės elektroninės bibliotekos eLABa talpykloje suteikiama prieiga prie atvirų VDA meno ir mokslo publikacijų bei studijų baigiamųjų darbų. Skaitmeninamas ir atveriamas viešai prieigai VDA bibliotekoje saugomas dokumentinis kultūros paveldas;

III.2.6. įtrauktis. Rektoriaus 2022 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. VĮU-101 patvirtinta VDA lygių galimybių užtikrinimo, priekabiavimo ir smurto prevencijos politika, jos įgyvendinimui parengtos Lygių galimybių įgyvendinimo priemonių plano bei kitos priemonės sudarė prielaidas socialiai jautrių grupių, tarp jų ir asmenų su negalia įsitraukimui į mokymosi visą gyvenimą programas.

Apibendrinant VDA MVG veiklą galima išskirti stipriąsias ir silpnąsias veiklos puses.

Stipriosios veiklos pusės:

1. gausi tikslinių, ekonominių poreikiams pagrįstų studijų programų pasiūla. Tai atspindi asmeninės ir profesinės kompetencijos tobulinimo aspektą MVG sampratoje. Pilietiškumo skatinimo

iniciatyvos, kurios svarbios tobulinant asmens pilietinę ir socialinę kompetenciją, yra integruotos į formalaus ir neformalaus švietimo procesą;

2. istoriškai susiformavusių ir ilgalaikių MVG priemonių gausa profesiniam, asmeniniam, socialiniam ir pilietiniam augimui užtikrinti. Nemaža dalis priemonių pasiekama ir įgyvendinama nuotoliniu būdu ir/ar taikant inovatyvius bendravimo, bendradarbiavimo, keitimosi žiniomis ir patirtimi būdus;

3. parengta ir pastaruoju metu aktyviai įgyvendinama Mokymosi galimybių prieinamumo didinimo socialiai jautrioms grupėms (įvairioms mažumų grupėms, asmenims su negalia ar kt. asmenims) strategija;

4. partnerystės sukūrimo strategija MVG veikloje išvelgiama jaunimui skirtuose mokymuose, tačiau galima daryti prielaidą, kad šių veiklų pagrindinis tikslas yra ir pačios partnerystės skatinimas MVG veikloje;

5. Mokymosi poreikių nustatymo strategijos įgyvendinimas ryškus VDA siūlomose tikslinėse kvalifikacijos tobulinimo programose.

Silpnosios veiklos pusės:

1. VDA strategijoje nėra aiškiai išskirtos MVG strateginės kryptys;

2. nėra suformuotas vienas MVG įgyvendinimo centras ar paskirtas priemonių įgyvendinimą koordinuojantis (projekto) vadovas;

3. nėra veikiančios neformaliojo ir savaiminio mokymosi pasiekimų vertinimo ir pripažinimo procedūrų ir rezultatų integracijos į VDA priėmimo sistemą. Tokia situacija yra sąlygota nacionalinių priėmimo procedūrų apribojimų, todėl neformaliu būdu įgytų kompetencijų pripažinimas gali vykti jau tik patekus į VDA studijų sistemą;

4. tarp vyresnio amžiaus suaugusiųjų menkai naudojama virtuali mokymosi erdvė;

5. MVG kokybės stoka, kuri siejama su pažangos stebėseną, vertinimo rodiklių.

IV. SKYRIUS

MOKYMOSI VISĄ GYVENIMĄ ĮGYVENDINIMO

UŽDAVINIAI IR PRIEMONĖS

1.	Uždavinys	Plėtoti MVG sistemą		
		<i>Priemonės</i>	<i>Terminas</i>	<i>Atsakingi</i>

1.1	MVG prioritetines veiklas integruoti į 2029–2037 m. VDA strategiją	2028 m. IV ketv.	Strateginio planavimo darbo grupė
1.2	Parengti MVG įgyvendinimo veiklos vykdymo arba organizacinės struktūros modelį Atvirosios dailės, dizaino ir architektūros mokyklos (ADDAM) pagrindu	2028 m.	Prorektorius studijoms, ADDAM
1.3	VDA elektroninėje erdvėje suformuoti virtualų MVG centro modelį konsoliduojantį visas šiuo metu vykdomas MVG įgyvendinimo priemones bei viešinant MVG ir VDA veiklą	2027 m.	Komunikacijos skyrius, ADDAM
2.	Uždavinys	Didinti MVG profesinį augimą	
2.1	Rengti kultūrinio sąmoningumo ir raiškos kompetencijos stiprinimo srities neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi programas (atitinkančias MVG koncepcijas)	nuolat	Fakultetai, Studijų tarnyba, Projektų skyrius
2.2	Atnaujinti Neformaliųjų studijų tvarkos ir Neformaliojo ir savaiminiu būdu įgytų mokymosi pasiekimų bei kompetencijų vertinimo ir pripažinimo tvarkos aprašus	2026 m.	Prorektorius studijoms, Studijų tarnyba
2.3	Įsteigti Alumnų klubą ir siekti veiklos konsolidavimo su MVG priemonių, užtikrinančių profesinį augimą, įgyvendinimu	2026 m.	Komunikacijos skyrius, Rektoratas
2.4	Gerinti sąlygas, užtikrinančias studijų ir mokymo prieinamumą visoms visuomenės grupėms, atskirai išskiriant socialiai jautrias grupes (įvairias mažumų grupes, asmenis su negalia ir kt. asmenims)	Kasmet	Lygių galimybių, įvairovės ir įtraukties koordinatorius, ADDAM
2.5	Kasmet rengti ir skelbti (pagal poreikį atnaujinant) profesinių kompetencijų ugdymo renginių tvarkaraščius	Kasmet, nuo 2027 m.	ADDAM, Komunikacijos skyrius
3.	Uždavinys	Didinti MVG asmeninį, socialinį, pilietinį augimą	
3.1	Plėsti VDA Kalbų centro paslaugų apimtį, įtraukiant ir kitų užsienio kalbų mokymosi galimybes, tame tarpe ir taikant inovatyvius mokymosi būdus	2028 m.	Kalbų centras

3.2	Siekti Alumnų klubo veiklos konsolidavimo su MVG priemonių, užtikrinančių asmeninį, socialinį pilietinį augimą, įgyvendinimu	2028 m.	Komunikacijos skyrius, Alumnų klubas
3.3	Rengti atvirąsias visuomenei VDA besimokančiųjų baigiamųjų darbų parodas	Kasmet	Prorektorius menui ir mokslui, Prorektorius studijoms, Komunikacijos skyrius
3.4	Parengti „Atvira VDA“ koncepciją. Į ją integruoti ekskursijų, parodų organizavimo ir vykdymo, naudojimosi bibliotekų ištekliais, kūrybinių dirbtuvių ištekliais ir kt. priemonės	2028 m.	Komunikacijos skyrius, Studijų tarnyba, ADDAM
3.5	Kasmet rengti ir skelbti (pagal poreikį atnaujinant) socialinių, pilietinių, asmeninių kompetencijų ugdymo renginių tvarkaraščius	Kasmet, nuo 2027 m.	ADDAM, Komunikacijos skyrius

V. SKYRIUS
MOKYMO SI VISĄ GYVENIMĄ ĮGYVENDINIMO
PAŽANGOS STEBĖSENOS RODIKLIAI

2020–2028 m. VDA strateginiame plane bei VDA veiklos įgyvendinant strategiją plane 2023–2025 m. numatyti MVG stebėsenos rodikliai apima tik pajamų ir dalyvių skaičių, tačiau taip pat vertinga būtų stebėti ir analizuoti ir kitas dalyvių charakteristikas. Tai padėtų išvelgti perspektyvinius jų mokymosi poreikius ir pagal juos ateityje siūlyti MVG paslaugas.

Pagrindiniai rodikliai, kuriais remiantis bus vertinama pažanga

1	Asmenų, dalyvavusių VDA vykdomose MVG veiklose, skaičius	
1.1	Sąsaja su VDA strategija	VDA poveikio kultūros ir meno lauke nacionaliniu ir tarptautiniu mastu stiprinimo uždavinys
1.2	Rodiklio aprašas	Kiekybinis rodiklis – rodo dalyvių (išskiriant klausytojus) skaičių

1.3	Pasirinkimo pagrindimas	Rodiklis charakterizuoja MVG veiklų organizavimo (atskirose kryptyse) įgyvendinimo rezultatyvumą
1.4	Duomenų šaltinis	MVG veiklų registras
1.5	Matavimo vieneto dimensija	Skaičius
1.6	Skaičiavimo periodiškumas	Kartą per metus, kovo mėnesį
1.7	Duomenų auditas	Kas 4 metus
1.8	Rodiklio valdytojas	Studijų tarnyba, Komunikacijos skyrius, ADDAM
1.9	Rodiklio tvarkytojas	ADDAM
2	MVG programos baigusių klausytojų skaičius	
2.1	Sąsaja su VDA strategija	Studijų kokybės gerinimo uždavinys
2.2	Rodiklio aprašas	Kiekinis rodiklis – rodo klausytojų skaičių. Santykinis – rodo santykį nuo dalyvavusių MVG veikloje
2.3	Pasirinkimo pagrindimas	Rodiklis charakterizuoja MVG studijų organizavimo įgyvendinimo efektyvumą
2.4	Duomenų šaltinis	Studijų registras
2.5	Matavimo vieneto dimensija	Skaičius. Procentinis dydis
2.6	Skaičiavimo periodiškumas	Kartą per metus, kovo mėnesį
2.7	Duomenų auditas	Kas 3 metus
2.8	Rodiklio valdytojas	Studijų tarnyba
2.9	Rodiklio tvarkytojas	Studijų tarnyba
3	Pajamos, gautos iš MVG įgyvendinimo	
3.1	Sąsaja su VDA strategija	Didinti pajamas iš valstybės nefinansuojamų studijų
3.2	Rodiklio aprašas	Pajamos, gautos vykdant studijas ir mokymus (neformaliąsias studijas, kvalifikacijos kėlimo kursus, seminarus, kitus renginius)
3.3	Pasirinkimo pagrindimas	Rodiklis charakterizuoja MVG įgyvendinimo finansinį efektyvumą
3.4	Duomenų šaltinis	Finansų duomenų bazė
3.5	Matavimo vieneto dimensija	Eur
3.6	Skaičiavimo periodiškumas	Kartą per metus, kovo mėnesį
3.7	Duomenų auditas	Kas 2 metus

3.8	Rodiklio valdytojas	Studijų tarnyba
3.9	Rodiklio tvarkytojas	Buhalterija

Kiti rodikliai (pasirinktinai), pagal kuriuos gali būti vertinama pažanga

	Rodiklis	Pjūvis
1	Klaustytojų skaičius pagal amžiaus grupes	25–39 metų 40–65 metai nuo 65 metų pagal VDA padalinius
2	Klaustytojų skaičius pagal išsilavinimą	25–39 metų 40–65 metai nuo 65 metų pagal VDA padalinius
3	Klaustytojų regioninis pasiskirstymas	25–39 metų 40–65 metai nuo 65 metų pagal VDA padalinius
4	MVG programų vidutinė trukmė	Akademinė valanda
5	Skirti asignavimai MVG veikloms	Biudžeto lėšos Ne valstybės biudžeto lėšos
6	Dvišalių (ar kitų) sutarčių pagrindu MVG veikloje dalyvavusių asmenų skaičius	
7	MVG renginių skaičius	Pagal MVG kryptis Profesinio augimo Asmeninio, socialinio, pilietinio augimo
8	Asmenų, priklausančių socialiai jautrioms Grupėms, dalyvavusių MVG veiklose skaičius	
9	Naujų švietimo ir mokymo programų skaičius	Formaliojo ugdymo Neformaliojo ugdymo

Kitų rodiklių, pagal kuriuos gali būti vertinama MVG pažanga sąrašas nėra baigtinis. Jis gali būti koreguojamas ar papildomas pagal poreikį, prieš atliekant MVG įgyvendinimo analizę.

VI. SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Šis dokumentas yra informacinio pobūdžio ir parengtas, siekiant plėtoti MVG įgyvendinimo sistemą. MVG tikslai, uždaviniai ir priemonės artimiausius 3–4 metus galėtų būti plėtojami,

atsižvelgiant į 2020–2028 metų VDA strateginį planą. Prioritetiniai tikslai, uždaviniai ir priemonės turės būti integruoti į 2029–2035 metų strateginį VDA planą. Gairėse pateikti tikslai, uždaviniai išplaukia iš MVG veiklos politikos europiniu, nacionaliniu bei instituciniu lygiu. Sistemiškas požiūris į MVG veiklas, tikėtina, leis lengviau priimti sprendimus tiek konceptualiais, tiek praktiniais klausimais, šalinti egzistuojančias kliūtis, siekiant praturtinti VDA misiją ir pilnavertiškai dalyvauti veikloje aukštojo mokslo erdvėje.

Gairės nėra statiškas dokumentas. Jos turi būti peržiūrimos ir, esant poreikiui, atnaujinamos kartą per metus.

Šaltiniai

1. UNESCO programa „Švietimas 2030“.
2. Education at a Glance 2022: OECD Indicators, OECD Publishing, Paris.
3. ES Tarybos rezoliucija dėl atnaujintos Europos suaugusiųjų mokymosi darbotvarkės (2011/C 372/01).
4. 2021–2030 m. Švietimo plėtros programa.
5. Žmogiškojo kapitalo būklė 2022. Lietuvos Respublikos vyriausybės strateginės analizės centras (STRATA).
6. Mokymasis visą gyvenimą. Įpročiai, patrauklumas, barjerai, naudos suvokimas. STRATA, 2020.
7. Lietuvos Respublikos švietimo koncepcija.
8. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas.
9. Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas.
10. Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymas.
11. Mokymosi visą gyvenimą memorandumas. Vilnius: LSŠA, 2001.
12. Mokymosi visą gyvenimą užtikrinimo strategija (patvirtinta 2004-03-26 įsakymu Nr. ISAK-433/A1-83).

Kiti šaltiniai

1. OECD Skills Strategy Implementation Guidance for Latvia. Prieiga per internetą: Developing Latvia's Education Development Guidelines 2021-2027 | en | OECD.
2. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas „Naujos kartos Lietuva“.

3. „Suaugusiųjų švietimo prieinamumo didinimo link“. KPMPC konferencija. Prieiga per internetą: <https://www.kpmpc.lt/kpmpc/suaugusiuju-svietimo-prieinamumo-didinimo-link/>.

4. Tyrimas „Neformaliojo suaugusiųjų švietimo įgyvendinimas šalies regionuose“, atliktas 2020 m. Nacionalinio švietimo NVO tinklo, Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacijos.